

Божидар Божа Николић,
педагошки асистент
ОШ „Наталија Нана Недељковић“,
Крагујевац
boza@romanipen.org.rs

ПЕДАГОШКИ АСИСТЕНТИ КАО НОСИОЦИ ПРОМЕНЕ

-УЛОГА ПЕДАГОШКОГ АСИСТЕНТА У ПРУЖАЊУ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ У ИНКЛУЗИВНОМ ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ-

У последњих низ година покренуто је прегршт иницијатива у оквиру глобалне реформе школства и образовног система у циљу промене традиционалне улоге школе. Била су то настојања да се дође до школе која ће бити ближа ученицима, која ће уважавати њихове разлике, потребе, интересовања и која ће водити рачуна о њиховим способностима.

Синтагма „Школа по мери детета“ датира још од давне 1929. године и њен идеолог је био познати швајцарски научник Едуард Клапаред. Идеолошки приступ „Школа по мери детета“ представља педагошку аргументацију за потребом да школа прихвати концепт **учења према способностима**, тачније да прихвати евидентно постојање врло специфичних разлика међу децом и да поведе рачуна о тим разликама, односно да свој рад прилагоди природи детета уз узимање у обзир свега оног што се идентификује као индивидуалитет детета.

У новој парадигми, школа представља образовну институцију у којој је васпитно-образовни процес **усмерен на дете и руководи се његовим интересовањима, потребама и потенцијалима**. Таква школа има мисију обезбеђивања квалитетног образовања за све ученике и ученице у складу са њиховим потребама и могућностима.

Новим законским оквиром, тачније Законом о основама система образовања и васпитања из 2009. године, постављени су институционални темељи за реализовање визије „Школа по мери детета“ у Србији. Поменути законским актом по први пут су циљане осетљиве групе деце и стављен је акценат за стварање свих видова подршке, посебно образовне, за поменућу групу ученика у циљу обезбеђивања доступности образовања, њиховог опстајања и одржавања у образовном систему, и то на свим нивоима обавезног

образовања.

Једна од значајнијих новина коју је нови Закон у образовању донео, јесте и нови просветно – педагошки профил радника у образовању, педагошки асистент/асистенткиња, који представља институционални инструмент за спровођење инклузивне образовне политике. Педагошки асистент представља институционалну надградњу *ромског асистента у настави* који је уведен пројектном иницијативом „Једнаке шансе” и који је настао као одговор на велике и сложене потребе ромске деце у образовном систему и ван њега. Значајни резултати који су постигнути од стране ромских асистената у обезбеђивању образовне подршке ромској деци током рада у оквиру поменутог пројекта, отворили су врата системском спровођењу инклузије у образовању.

Педагошком асистенцијом се у наставном процесу и ван њега, отворила могућност за обезбеђивање неопходне образовне подршке свој деци која исказују потребу за њом, са посебним акцентом на децу из осетљивих група. У том контексту, педагошки асистент представља битну карику у инклузивном образовном ланцу са улогом да активно учествује у процесу креирања инклузивне праксе и културе уз стварање позитивне климе уважавања на нивоу образовних установа. Аргументи за ову тврдњу проистичу из комплексне улоге која је постављена пред педагошког асистента/асистенткињу кроз њихово ангажовање у школи које се може поделити у три групе улога тј. активности:

1. Ангажовање у наставним и ваннаставним активностима:

- Пружање додатне подршке деци и ученицима у складу са њиховим потребама;
- Помоћ наставницима, васпитачима и стручним сарадницима у циљу унапређивања њиховог рада са децом и ученицима којима је потребна образовна подршка;
- Пружање подршке у реализацији диференцираних активности за конкретне ученике/ученице или за групу ученика;
- Рад са децом са којом се ради по индивидуалном образовном плану;
- Пружање подршке у организовању активности које ће помоћи деци којој је потребна додатна подршка да се успешније укључе у школске и ваншколске активности са другом децом и да буду успешнија у учењу.

2. Сарадња са породицом у виду:

- Подстицања породице да уписују децу у прешколску установу (ПУ) и школу, и осигуравање редовности похађања припремног предшколског програма и школе;
- Подршке родитељима у контакту са школом;
- Пружања информација о породици и породичном окружењу из кога дете долази;
- Мотивисања родитеља и подизања свести родитеља о значају образовања.

3. Остаривање сарадње са локалном заједницом у виду:

- Остваривања сарадње са локалном управом, релевантним институцијама (Центар за социјални рад, предшколска установа, институције здравствене заштите а посебно дом здравља) у циљу заступања права деце и решавања њихових конкетних проблема;
- Остваривања сарадње са медијима у циљу повећања њихове осетљивости за инклузивно образовање и за промоцију права на образовање.

Из наведених активности које педагошки асистент остварује у оквиру свог ангажовања у школи/предшколској установи, произилази значајно очекивање које се поставља пред педагошког асистента: **да буде носилац промене у свом окружењу.**

Педагошки асистент представља један од првих корака који су направљени у процесу стварања „Школе по мери детета“ у Србији а остало је још пуно корака како би та синтагма прешла из утопије у нашу стварност. Пионири који су у сарадњи са осталим актерима у образовном систему преузели одговорност да тај процес изнесу до наше реалности, јесу управо педагошки асистенти. Стихови песника Мирослава Антића:

„Свако дете има крила
само треба да се сети
где му расту скривена
и одмах ће да полети“

треба да буду професионални мото за све просветне раднике, и посебно за педагошке асистенте.

Наиме, одговорност је на нама да пронађемо те дечије скривене и очуване

Të gjithë në shkollë, ardhmëria për të gjithë!
Svi u školu, budućnost za sve!

Savore anë škola, avutnipe pa savore! Irány az iskola, mindannyiunk jövője!

потенцијале и да им обезбедимо потребну подршку да „узлете” и усаврше свој лет по њиховом животном небеском своду.

FOND ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
FUND FOR AN OPEN SOCIETY, SERBIA

PROJECT
DELIVERY
OF IMPROVED
LOCAL SERVICES

ПРОЈЕКАТ
ПРУЖАЊЕ
УНАПРЕЂЕНИХ УСЛУГА
НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

Centar za obrazovne politike
Centre for Education Policy

United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization
UNESCO Chair
in Development of Education:
Research and Institutional Building